

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Korte woorden Voorzitter

Bij de opening van de tentoonstelling 'Boeken met politieke invloed', maandag 13 maart 2023 in de Tweede Kamer

Welkom allemaal.

Bij deze bijzondere opening van de tentoonstelling van de historische boekencollectie. Ik heb mij laten vertellen dat de aanleiding een heuglijke samenloop van omstandigheden is.

Want de Koninklijke Bibliotheek viert een jubileum van 225 jaar. En de Tweede Kamer rondt dit jaar de inventarisatie en restauratie van haar Historische boekencollectie af.

De verbouwing van het Binnenhof heeft dus eigenlijk deze bijzondere samenwerking in de hand gewerkt nu wij tijdelijk burens zijn. Ik kijk er vanuit mijn kantoor zelfs recht op uit. Maar de verbouwing heeft er helaas ook voor gezorgd dat wij onze eigen bibliotheek, de Handelingenkamer, moeten missen.

Want dat is stiekem toch wel de mooiste bibliotheek van Nederland (vind ik), en misschien wel de meest bijzondere Kamer aan het Binnenhof. Je zette één stap binnen en je waande je midden in de parlementaire geschiedenis, met al die historische boeken en handelingen. Je voelde daar het gewicht van twee eeuwen politieke geschiedenis. En niet alleen de boeken droegen daaraan bij maar ook de ruimte zelf, zoals de schubben in de dakkoepel en de rode wenteltrap. Het blijft bijzonder. Maar ik dwaal af.

Terug naar het hier en nu. Want direct toen we onze intrek namen hier, hebben we een samenwerking met elkaar opgezet, zodat we van elkaars expertises gebruik kunnen maken.

Eén resultaat hiervan is deze mooie tentoonstelling, waarbij we een deel van onze collectie uit de Handelingenkamer tentoonstellen.

Specialisten van de Tweede Kamer en de Koninklijke Bibliotheek hebben uit hun collecties een kleine tentoonstelling samengesteld die in de afgelopen twee eeuwen het politieke denken en de politieke besluitvorming in Nederland beïnvloed hebben.

Ik wil een paar van de pronkstukken uitlichten. Zo ligt hier de eerste druk van Adams Smiths *Wealth of nations* uit 1776. We vonden dit peperdure boek in 2018 heel toepasselijk achter het vierdelige werk van tegenhanger Karl Marx. Die vondst blijft toch een mooi verhaal. Ik stel me ook altijd voor door hoeveel handen het boek van Smith is gegaan. En wie het werk van Marx er uiteindelijk voorzette.

Een tweede stuk dat ik wil benoemen is 'Aantekening op de grondwet' van Johan Rudolf Thorbecke. Hij was de grote man achter de grondwetsherzieningen van 1848. Hij schreef dit boek vóór de grondwetsherzieningen, maar

maakte daarin al duidelijk welke staatsrechtelijke hervormingen hij voor Nederland voor ogen had. Dit jaar vieren we het 175 jarig bestaan van onze grondwet. Dan staan we stil bij het belang van deze grondwet als basis van ons democratische stelsel.

Tot slot. Ik dank de medewerkers van de dienst informatie en archief van de Tweede Kamer voor het onderhouden van onze bibliotheek en topstukken. Met het project historische boekencollectie hebben jullie onze eeuwenoude collectie in kaart gebracht, gerestaureerd en een conserveringsplan opgesteld voor het verdere behoud van deze unieke collectie. En dank aan de Koninklijke Bibliotheek dat jullie de kennis over boekencollecties en het archiveren met ons delen. Zo zorgen we er samen voor dat vele volgende generaties na ons deze kunnen inzien. En dat koester ik als Voorzitter.